

FACTSHEET Wereldgezondheidsorganisatie World Health Organisation (WHO)

Wereldgezondheidsorganisatie

- Het mandaat van de Wereldgezondheidsorganisatie is gericht op het vaststellen van normen en standaarden, het monitoren van de wereldwijde gezondheidssituatie, het adviseren en assisteren van de lidstaten betreffende gezondheidsbeleid, het vormgeven van de mondiale onderzoekagenda en het coördineren van humanitaire hulp op het gebied van gezondheid.
- De WHO heeft 194 lidstaten die samen het hoogste besluitvormende orgaan van de organisatie vormen, de *World Health Assembly* (WHA). De WHA komt eenmaal per jaar bijeen.
- Vanaf juli 2017 wordt de WHO geleid door de Ethiopische Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus.
- De WHO beschikt over een hoofdkantoor in Genève, zes regionale kantoren en 147 landenkantoren.
- Het netwerk van landenkantoren bevindt zich vooral in lage- en middeninkomenslanden: zij assisteren nationale overheden bij de vertaling van mondiale normen en beleidsadviezen naar de specifieke omstandigheden in die landen. Het Europese regiokantoor is in Kopenhagen gevestigd.
- Nederland heeft sinds een aantal jaren partnerschapsprogramma's met de WHO. Het huidige programma loopt van 2019 - 2021 (zie bijgevoegd allocatieplan)
- Prioritaire thema's voor Nederland zijn: preventie van ziekte uitbraken, dementie, toegang tot geneesmiddelen, tegengaan van antimicrobiële resistentie (AMR) en seksueel en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR).

World Health Assembly

- De 73e World Health Assembly (WHA) op 18 en 19 mei 2020, was een primeur in meerdere opzichten. Voor het eerst sinds haar bestaan was het een virtuele bijeenkomst, met maar één onderwerp op de agenda, COVID-19. Van 9-14 november zal de WHA worden voortgezet in nog nader te bepalen vorm.
- Na twee dagen virtueel vergaderen, nam de WHA een door de EU geïnitieerde COVID-19-resolutie aan met 147 cosponsors. De resolutie roept op tot gelijke toegang tot COVID-19-vaccin, zorg en medicijnen, multilaterale samenwerking en blijvende toegang tot essentiële gezondheidszorg. Daarnaast voorziet de resolutie een onafhankelijk onderzoek.
- Uitzonderlijk veel staatshoofden spraken met bijzonder veel steun voor de WHO, multilateralisme in brede zin en oproepen tot wereldwijde solidariteit. Namens NL waren er twee videoboodschappen uitgesproken door minister de Jonge – 1 nationaal en 1 als voorzitter van de Stuurgroep GHSA.
- Vooraf was er grote ongerustheid dat een discussie over de agendering van Taiwan's waarnemersstatus de WHA zou kapen, maar de WHA nam unaniem het besluit deze discussie te verdagen tot de verlenging van de bijeenkomst in het najaar.

Regionaal Committee EURO

- 14-15 sept is – ook virtueel - het jaarlijkse Regionaal Committee van WHO EURO gehouden. Ook nu is de agenda tot een minimum beperkt. Covid19 response, het EURO werkprogramma en verkiezing van nieuwe EURO leden voor de Executive Board van de WHO stonden op het programma.

Actuele discussies (zie onder voor toelichting per punt)

- Corona-response WHO
- Terugtrekking VS als grootse financier
- Taiwan.

Corona-response WHO

- Nederland is voor een grondige en onafhankelijke evaluatie van de internationale coronaresponse. Hieruit zullen ongetwijfeld ook lessen getrokken worden over de werkwijze van de WHO en lidstaten. In deze discussie rondom het functioneren van de WHO trekt NL graag op in EU-verband.
- NL steunde de in de World Health Assembly aangenomen resolutie die werd getrokken door de EU, waarin tot een dergelijk onderzoek wordt opgeroepen. Het panel dat dit onderzoek zal uitvoeren is inmiddels samengesteld: het *Independent Panel for Pandemic Preparedness and Response* (IPPR) wordt geleid door Helen Clark (voormalig premier Nieuw-Zeeland en UNDP Administrator) en Ellen Johnson Sirleaf (voormalig President Liberia, en nobelprijs winnaar)
- Een van de zaken die door deze Covid pandemie duidelijk is geworden is dat de WHO geen autoriteit heeft om sancties op te leggen aan lidstaten die niet aan de International Health Regulations (IHR) voldoen, terwijl lidstaten wel verwachten dat ze op kunnen en zullen treden. Aan het panel is gevraagd om met aanbevelingen te komen.
- WHO kampt met een structureel budgettekort, en te weinig flexibiliteit vanwege de hoge mate van oormerking. Nederland deelt de mening dat toename van de verplichte en/of ongeoormerkte vrijwillige contributie moet worden overwogen.

- Het *Independent Oversight and Advisory Committee* (IOAC) heeft in een eerste interim rapport geconstateerd dat de WHO heeft gehandeld conform de *International Health Regulations* (IHR). Wel heeft de Committee geadviseerd om de IHR te herzien, waaronder het doorlichten van de taken en verantwoordelijkheden van de WHO alsook die van de lidstaten. NL is van mening dat aanbevelingen ter versterking van de IHR serieus moeten worden overwogen en moeten worden uitgewerkt op basis van de evaluatie van de coronarespons.

VS en WHO

- Middels een brief aan de SG van de VN kondigde VS President Trump aan per 6 juli 2021 uit de WHO te treden.
- Nederland is bezorgd over het uittreden van de VS. Goede internationale coördinatie bij coronacrisis en andere mondiale gezondheids-kwesties is een wereldwijd belang. De WHO heeft alle lidstaten nodig om haar rol goed te kunnen vervullen. Internationale inzet is om de VS zoveel mogelijk aangehaakt te houden.
- Stopzetting financiering heeft ook direct impact op regulier werk WHO. Het opzetten van parallelle coördinatiestructuren, zoals nu in VS overwogen, zal niet bijdragen aan een effectieve respons.
- De presidentsverkiezingen in de VS in november zullen bepalend zijn. Democratische kandidaat Biden heeft aangekondigd de uittreding direct ongedaan te maken.

Global Health Security en Preparedness

- Nederland is internationaal actief in de internationale discussies rondom '*global health security en global health preparedness*'
- Nederland is voorzitter van de *Global Health Security Agenda*. Een groep van inmiddels meer dan 70 landen en verschillende organisaties die zich inzetten voor wereldwijd paraatheid en response op besmettelijke ziekteuitbraken.
- Minister Kaag is lid van de *Global Preparedness Monitoring Board*. De GPMB heeft zich eerder dit jaar expliciet hard gemaakt voor meer investeringen in de directe response (WHO) en onderzoek. De voorzitters van de GPMB hebben zich o.a. expliciet kritisch uitgelaten over het besluit van de VS om zich uit de WHO terug te trekken.

NL standpunt mbt Taiwan als waarnemer bij de WHA

- Het kabinet is voorstander is van betekenisvolle deelname van Taiwan aan internationale bijeenkomsten wanneer dit de EU- en mondiale belangen dient, zoals op het gebied van de volksgezondheid.
- NL heeft dit standpunt, met 14 andere landen, overgebracht aan de DG van de WHO in aanloop naar de sessie van de World Health Assembly in mei.
- De oproep is in lijn met het kabinetsstandpunt over betekenisvolle deelname van Taiwan aan internationale bijeenkomsten, en ook met het NLse één-Chinabeleid.
- De kwestie van waarnemersstatus voor Taiwan is niet aan de orde geweest tijdens de WHA in mei. Een beslissing over het agenderen van deze kwestie wordt naar verwachting genomen tijdens de vervolgsessie van de WHA in november.

